

Конгрес
Українських
Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави,
багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net

13 травня 2011 року № 17 (389)

УКРАЇНСЬКІ ПАТРІОТИЧНІ СИЛИ СКАЗАЛИ: "Так – пам'яті, ні – тоталітаризму"

8 травня українські патріотичні громадські організації та політичні партії вшанували пам'ять загиблих у Другій світовій війні й засудили нацистський та радянський тоталітарні режими. Захід відбувся біля пам'ятного знака жертвам Голодомору на Михайлівській площі у Києві.

Представники Конгресу Українських Націоналістів, Всеукраїнського об'єднання ветеранів, "Меморіалу" ім. В. Стуса, Центру Національного Відродження, Молодіжного націоналістичного конгресу, Співки офіцерів України, ВО "Тризуб" ім. С. Бандери, Української Народної партії та інших національно-патріотичних сил відзначили річницю перемоги народів світу над нацизмом.

Панахиду за загиблими у війні відправив ігумен Амвросій із ченцями Михайлівського Золотоверхого монастиря Української

православної церкви Київського патріархату. Після панахиди режисер театру української традиції "Дзеркало" Володимир Петранюк оголосив початок мітингу, а хор "Гомін" під керівництвом Леопольда Яценка виконав пісню "Ой у лузі червона калина".

До присутніх на мітингу звернувся голова Секретаріату Головного Проводу Конгресу Українських Націоналістів Володимир Манько. "Сьогодні ми разом із усім світом вшановуємо багатомільйонних жертв страшною і безглуздою війни, за розв'язання якої несуть відповідальність два тоталітарних режими – комуністичний і нацистський", – наголосив він. Володимир Манько вважає, що радянська влада в Україні була окупаційною, відповідно червоні прапори є символікою окупаційного тоталітарного режиму, тому українці

мають право застосовувати до цієї символіки акти прямої дії.

Під час акції також виступили донька голови УГВР Наталя Осьмак, заступник голови Київської міської організації УНП Сергій Вутке, активіст КУН Микола Коханівський, голова Співки офіцерів України В'ячеслав Білоус, представники Молодіжного націоналістичного конгресу та Молодого Народного Руху.

Активісти організації – учасників мітингу викинули на "смітник історії" тоталітарну символіку СРСР і Третього Рейху та портрети Гітлера і Сталіна. Натомість підняли зображення національних прапорів тих народів, які боролися проти нацизму.

На завершення заходу було зачитано спільну заяву та розгорнуто десятиметровий жовто-блакитний прапор України.

Прес-служба КУН

ЗАЯВА

українських
громадських
організацій
та політичних партій

8–9 травня світ відзначає річницю перемоги над нацизмом та вшановує пам'ять полеглих у Другій світовій війні. Ці дні Генеральна Асамблея ООН Резолюцією № A/RES/59/26 від 22 листопада 2004 року оголосила днями пам'яті та примирення. Проте в Україні окремі політичні сили прагнуть перетворити пам'ять про війну на політичну провокацію. Їхня мета очевидна – дискредитація держави та народу. Опорою для провокаційних дій є ініційоване комуністами та підтримане провладною коаліцією рішення Верховної Ради про вивішування червоних прапорів 9 травня на державних установах України.

Це законодавче нововведення має мало спільного із вшануванням пам'яті про перемогу над нацизмом. Адже перемогою була здобута антигітлерівська коаліцією, в яку входило кілька десятків держав, що об'єднували багато народів. І прапорами перемоги є національні прапори тих націй, що боролися і перемогли коричневий тоталітаризм. Тому прапором перемоги є не червоний, а національні прапори України, Росії, Білорусі, Казахстану, Грузії, Сербії, Хорватії, інших народів, які входили до складу СРСР, Югославії, Чехословаччини, прапори США, Великобританії, Франції, Польщі, Норвегії, інших держав антигітлерівської коаліції та народів, що боролися зі зброєю в руках проти нацизму. Варто додати, що українці проти нацизму боролися не лише у складі Червоної/Радянської армії, але й у військах Польщі, США, Канади, загонах Руху опору у Західній Європі, Скандинавії, на Балканах тощо. А одразу проти двох тоталітарних режимів – нацистського і комуністичного – українці боролися у лавах Української Повстанської Армії.

З іншого боку, сталінський режим співвідповідальний за розпалювання Другої світової війни.

Закінчення на 3-й стор.

Закінчення на 3-й стор.

ПОГЛЯД

ВИКЛИК УКРАЇНЦЯМ,

або Червона шмата на політичній кориді

Марія БАЗЕЛЮК

Дев'ятого травня у Львові відбулися сутички – цілком передбачувані з огляду на те, як старанно (і бездарно!) неукраїнські сили намагалися нав'язати українцям "стандарт радянської доби". Тупо копіюючи російську "законотворчість" на кшталт закону про червоні прапори, вони

забезпечували собі інформаційний супровід, заподадливо надавали телевізійний простір зоологічним українофобам на зразок Маркова із "Русского єдинства", а також таким завсідникам телевізійних шоу, як Затулін чи Корнілов, чий зневажливий стосовно українців просторікування мали викликати і викликали відповідну реакцію. Щоправда, окупант завжди домагається, щоб його зустрічали квіта-

ми – після того, як він розстріляє вашу рідню...

Організаторам провокації у Львові потрібний був скандал – щонайменше, і принаймні такого мінімуму вони добилися. Тепер використовують його як привід з державних трибун паплюжити українців, зокрема львів'ян, з насолодою обзиваючи їх "ублюдками", "оборотнями", "покидьками" і т.п. Високі начальники з МВС у протистоянні звинуватили "Свободу", яку Луганська облрада вимагає заборонити, а комуністи навіть хочуть позбавити Львів права участі в Євро-2012. Держдума РФ і вся імперська рать реагували в традиціях часів запеклої боротьби проти "українського буржуазного націоналізму".

Закінчення на 3-й стор.

Закінчення на 3-й стор.

17

Дорогі читачі! Продовжується передплата на газету "Нація і держава" на 2011 рік. Інформація про газету міститься в Каталозі видань України на 2011 рік. Наш індекс: 09715. Передплатна ціна: 1 місяць – 5,01 грн., на 3 місяці – 15,03 грн., на 6 місяців – 30,06 грн. Сподіваємося на солідарність і допомогу!

ДЕНЬ ПЕРЕМОГИ ПРОВОКАЦІЙ

(9 травня. Як це було)

ОРГАНІЗАТОРІВ СУТИЧОК У ЛЬВОВІ ВАРТО ПОШУКАТИ НА ТЕРИТОРІЇ РОСІЇ

"Заява Держдуми РФ щодо подій у Львові 9-го травня є продовженням чітко спланованої провокації з боку недружньої до України держави", – зазначив голова Секретаріату Головного Проводу Конгресу Українських Націоналістів Володимир Манько.

"Провокація, на жаль, вдалася, бо українська влада усіляко посприяла цьому. В результаті постраждали люди та ще більше загострився суспільний конфлікт в Україні навколо питань історичної пам'яті. Саме це й було основною метою провокації", – сказав Володимир Манько.

Він вважає, що у своїй заяві Держдума РФ лукавить, коли перекладає відповідальність за сутички у Львові на українські націоналістичні організації. "Усім відомо, що "Русское єдинство" і "Родина" створені та фінансовані

Росією структури, основною метою діяльності яких в Україні є розпалювання міжнародної ворожнечі та антиукраїнської істерії. Тож пряма участь Російської Федерації в організації вояжу бойовиків зі згаданих партій до Львова є очевидною", – переконаний голова Секретаріату КУН.

Володимир Манько пропонує російським "думцям" пошукати організаторів безчинств у Львові на території Росії та забезпечити передачу їх Україні задля притягнення до кримінальної відповідальності. "Бо ляльководи і фінансисти "Русского єдинства" та "Родіни" знаходяться у тій же сесійній залі Держдуми, або у кабінетах російських владних установ", – наголосив голова Секретаріату Головного Проводу КУН.

Прес-служба КУН

У ЛЬВОВІ

"Артпідготовка" до 9 травня у Львові почалася давно. Львівська міська організація Конгресу Українських Націоналістів та осередки інших національно-патріотичних партій міста подали спільну заяву на проведення наступних заходів у Львові: екуменічного молебню біля пам'ятника Т.Шевченку, покладання квітів до могили невідомого повстанця на Марсовому полі, тюрми Лонцького, меморіалу жертв на Янівському цвинтарі та Замарстинівської тюрми.

Всі ці заходи мали присвятити жертвам Другої світової війни. Тому, звісно, наміри усіляких "руських єдинств" продефілювати у Львові з червоним прапором викликали лише обурення. Зрештою, як і рішення Верховної Ради щодо вивішування у цей день червоних окупаційних прапорів. Власне, обурює те, що нам хочуть адміністративним способом повернути сталінсько-комуністичну ідеологію.

Як і минулого року, влада взяла на себе відповідальність за спокій у місті, проте не забезпечила його. Рішенням Львівського окружного адміністративного суду після дводобового засідання за участю більше двадцяти представників різних політсил було заборонено усім партіям проведення будь-яких акцій 9 травня у Львові. Тобто усі збори, демонстрації, походи і мітинги, крім заходів Дня міста, були скасовані.

Червоні прибульці зі Сходу та Півдня розгорнули сталінський прапор і під прикриттям міліції та влади вчинили спробу пронести його на Пагорб Слави. Члени Львівського КУН разом з іншими патріотами міста відреагували на цю провокацію масовим пікетом і перешкодили походу кривавого знамена вулицями міста Лева. При цьому постраждали двоє молодих осіб від гумової кулі та міліцейських кийків.

Як зазначив голова Львівської міської організації Конгресу Іван Васишин, сталіністам не терпиться завоювати Галичину. "Але, як і в 40-50-х роках минулого століття, націоналісти знову стануть на заваді цим планам. Ми не воюємо на чужих теренах, але свої землі топтати нікому не дозволимо", – підкреслив Іван Васишин.

Секретаріат Львівської ОО КУН

У ДОНЕЦЬКУ

Донецька обласна організація Партії регіонів з приводу подій, що сталися у Львові 9 травня "...рішуче засудила дії політичних сил, направлені на розпалювання міжнародної ворожнечі, дестабілізацію політичної і соціальної ситуації в країні, ревізію історичної пам'яті народу..."

Однак у цій заяві навіть натяку немає на оцінку того, що сталися 9 травня 2011 року в м.Донецьку на червоному марші з портретами Сталіна до монумента "Твої освободителі Донбасс" у парку Ленінського комсомолу, який очолювали чільні діячі донецької влади, уповіті царськими георгіївськими стрічками: голова Донецької ОДА Анатолій Близнюк – заступник голови ОО ПР та донецький міський голова Олександр Лук'яненко – голова МО ПР.

У той час, коли Президент України Віктор Янукович на Майдані Незалежності обіцяв дати "відсіч всім, хто прагне погрітися в кривавому багатті" в його рідному Донецьку, колишні десантники СРСР кинули під ноги колоні і несамовито топтали чорночервоний прапор УПА та Конгресу Українських Націоналістів, прапор з яким не одне покоління патріотів України боролось з різними окупантами за незалежність своєї держави. Ця аморальна провокація відбувалась на очах неповнолітніх школярів, представників правоохоронних органів, чисельних ЗМІ. Оскільки міліція не

припинила хуліганські дії, зомбовані провокатори прив'язали прапор до бампера автомобіля і пообіцяли спалити його на меморіальному комплексі "Саур-Могила".

Дії представників державної влади, які керують Донеччиною всі 20 років незалежності України і які не вжили заходів щодо припинення акту вандалізму, а навіть використали брудну роботу донецьких десантників та провокаторів для конфронтації, нікого вже не дивують.

Сподіваюсь, що Партія регіонів знайде в собі сили рішуче засудити дії тих політичних та громадських сил, які цинічно глумились і топтали по чорно-червоному прапорі 9 травня 2011 року в Донецьку, так і тих, які прибули у Львів з червоною шматкою з конфронтаційною і провокаційною метою і перетворили День пам'яті за загиблими на відьомський шабаш з стріляниною, слюзами, кров'ю та топтанням і спаленням прапорів.

Марія ОЛІЙНИК,
голова Донецької ОО КУН

У ІВАНО-ФРАНКІВСЬКУ

9 травня Івано-Франківська обласна організація Конгресу Українських Націоналістів провела акцію, спрямовану проти відродження символів комуністичного минулого та повзучої окупації України.

Біля меморіального скверу, де поховані солдати радянської армії, учасники пікету розгорнули гасла "Ветеранам-фронтовикам – так!", "Ветеранам НКВД – ні!", "КПРС до суду!", "Ні новітній окупації!", "Геть п'яту колону!".

Як тільки почалася акція, навпроти пікетувальників вишикували кордон

міліції, щоб не дати можливості їм завадити комуністам розгорнути червоні прапори.

Колона пікетувальників, яка намагалася організовано пройти до меморіального скверу, була блокована чотирма рядами міліції, "Беркуту" і ЗМОП. По закінченні церемонії покладання квітів кунівці зустріли голову ОДА М. Вишиванюка і інших чиновників вигуками "Ганьба!" та "Зрадники!".

Потім Конгрес спільно з іншими націонал-патріотами краю пройшов до меморіального скверу Січових стрільців та віддав їм пошану.

Прес-служба Івано-Франківської ОО КУН

А ТИМ ЧАСОМ...

В УКРАЇНІ НА ОДНОГО ЛЕНІНА СТАЛО МЕНШЕ

З Чернігівської обласної організації Конгресу Українських Націоналістів повідомили, що, найімовірніше, у результаті негоди та сильного вітру впав та розбився на частини черговий пам'ятник каті Української Нації – Ульянову ("Леніну"), який довго бовванів у районі "Шерстянка", м.Чернігів.

Мешканці району з цікавістю роздивлялись як самі залишки пам'ятника каті, так і його нутроці. Якогось співчуття або жалю з приводу цієї події журналісти від людей не почувли.

Прес-служба Чернігівської ОО КУН

Наші корпункти

Вінниця
Дніпропетровськ
Донецьк
Житомир
Запоріжжя
Івано-Франківськ
Кіровоград
Київська обл.

Гусар Віталій
Хоменко Микола
Олійник Марія
Крук Микола
Тимчина Василь
Салига Роман
Трищенко Віктор
Сахацький Олександр

(0432) 35-02-09
(056) 748-17-92
(062) 337-23-48
(0412) 44-52-32
(0612) 67-31-82
(0342) 3-11-35
(0522) 36-95-25
(04497) 4-92-93

Київ

Луганськ
Луцьк
Львів
Миколаїв
Мукачеве
Одеса
Полтава
Рівне

Шепеток Юрій

Олександр Антонов
Хомич Іван
Пшевлоцький Микола
Яценко Софія
Ференц Петро
Парфенюк Василь
Квачова Олеся
Кривоко Ігор

(044) 278-63-89,
279-68-34
8-093-903-86-62
8-095-92-66-154
(0322) 38-67-63
(0512) 49-67-90
(03131) 2-25-45
(048) 758-31-13
(0532) 28-053
(0362) 23-78-55

Севастополь
Сімферополь
Суми
Тернопіль
Харків
Херсон
Хмельницький
Черкаси
Чернівці
Чернігів

Проценко Володимир
Овчарук Василь
Перетятко Олексій
Білах Іван
Дяків Богдан
Реуцький Іван
Бенюк Ніна
Гафінова Любов
Лютик Віктор
Рябенко Валерій

(0692) 48-79-46
(0652) 29-77-43
(0542) 25-88-98
(8050) 339-56-12
(057) 716-02-18
(0552) 26-50-56
(8096) 362-72-23
(0472) 45-12-05
(0372) 51-02-72
(04622) 4-38-81

ПОГЛЯД

ВИКЛИК УКРАЇНЦЯМ,

або Червона шмата на політичній кориді

До Львова прибула комісія з Генпрокуратури, на об'єктивність якої годі розраховувати хоча б з огляду на "висновки" відомства А.Могилюва, котрий, як небезпідставно вважають аналітики, належить до московської "квоти" в уряді Миколи Азарова. До того ж, міліціанти, чимало з яких начебто "для забезпечення правопорядку" завезли 9 травня до Львова з інших міст, безпосередньо долучилися до нагнітання напруги. Так, саме вони ще зранку не допустили ветеранів війни та їхні родини покласти квіти до могили на Марсовому полі, а згодом забезпечували комфортні умови для російських формувань, прикомандированих до Львова. "Русское єдінство" з Криму та "Родина" з Одеси, як відомо, спеціалізуються на силових акціях, спрямованих проти українства і України як незалежної держави. Проте їхня дика вакханалія, з усіма прикметами расизму, україноненавистництва, загрози територіальній цілісності нашої держави, жодного разу не викликала осуду в правлячій партії, більше того, ці формування публічно підтримують російські політики та їхня обслуга в Україні. 9 травня вони під охороною (чи був кортежний супровід?) прибули до Львова з диверсійним завданням: дестабілізувати ситуацію в місті, поки що – шляхом ігнорування рішення львівського суду про заборону проведення політичних і будь-яких масових неофіційних заходів до дня Перемоги з використанням нелегітимних червоних прапорів. На пагорбі Слави, під захистом міліцейських кордонів, вони розгорнули 30-метрові червоні полотнища, які, щоправда, пролопотіли на вітрі кілька хвилин і були зірвані українськими патріотами.

Ні для кого не секрет, що в Україні забезпечено цілковиту безкарність і фізичним, і юридичним особам, які перебувають у віданні російських спецслужб, реалізують їхні проекти. Тим більше, що майже всі керівники силових структур в Україні "рекомендовані" на пости Москвою, тож, схоже, вони частіше звітують фактичним зверхникам, ніж своєму офіційному Головнокомандувачеві, який, навіть якби забавив, то не зміг би зняти їх з посади без проблем для себе. І СБУ, і МВС могли запобігти конфлікту, але такого завдання вони перед собою не ставили. Отже, і їм потрібний був скандал? А якщо ні, то чому їхні офіцери "проворонили" ситуацію, коли Генконсул Російської Федерації у Львові Олег Астахов покладав на пагорбі Слави вінок із символами своєї держави, який вирвали і розтоптали провокатори? Чи правоохоронці їх знали в обличчя? Чи чекали, поки це безчинство буде зафільмовано, сфотографовано як "речовий доказ" проти України? Втім, відповідей на ці запитання не буде.

Однак і наш "питальник" на цьому не вичерпано. Отож, чому так старанно фіксовані "акти" зривання георгіївських стрічок не викликали в правоохоронців цілком природного бажання їх припинити? Можливо, вони чогось остерігалися? Мабуть, знали, що не лише один "стріконосець" С. з військового виправкою прийшов на акцію зі зброєю. Ну, поранив він українського патріота, а міг же з переляку і по своїх пальнути...

Проти "свободівців" начебто порушено п'ять кримінальних справ. Хоча вони нікого не били, не провокували народний гнів нав'язуванням символіки чужих держав, не глумилися над національними святинями. Чи може чинна влада заборонити політичну партію "Свобода"? Може. В теперішній Україні, де іноземні емісари прагнуть заборонити саму Україну, можливе все. При тому зауважимо, що число українців, готових захищати свою країну від приниження та пограбування, від іноземної агресії та територіального роз-

членування всіма доступними засобами, зростає в геометричній прогресії щодо антиукраїнських провокацій, зростає, додамо, за рахунок громадян, які проживають в центральних і східних областях України. Саме в цих регіонах викликала чи не найбільше захоплення активна позиція українських націоналістів, які не дозволили зайждим провокаторам влаштувати червоний шабаш у Львові. Схоже, настають часи, коли одними політичними заявами українську незалежність не захистити. Політичні партії та громадські об'єднання, які вважають себе національними, мали б нарешті відмовитися від вичікувальної "стратегії" хоча б тепер, коли перед Україною реально бовваніє московська інвазія.

У цьому зв'язку дещо наївними виглядають звинувачення на адресу голови Львівської облдержадміністрації, який, мовляв, вступив у змову з офіційним Києвом щодо провокацій у Львові. Річ у тім, що з "губернаторами" не радяться про успішне втілення російських "проектів" в Україні, – тим паче, що нині ФСБ почуває себе в нашій країні як ніколи вільно, – їм віддають накази, про які вони не розпитують, аби не звинуватили в нетолерантності: не до Банкової, а до Кремля. Тож голову Львівської ОДА можна хіба що звинуватити в тому, що не попередив представників громадськості бодай про те, про що здогадувався чи достеменно знав: до Львова прямує обслуга російських спецслужб.

Втім, очікувати російського "десанту" чи інших підступів у Львові можна було й без підказок. Сутичка 9 травня – це лише параграф із "концепції" знищення Української держави. Ще в середині 90-х років минулого століття в пресі були опубліковані свідчення офіцера ФСБ про мережу диверсійних центрів на території РФ, два з яких – в Підмосков'ї та Воронежській області – готували "фахівців" для підривної діяльності в Україні. А для відновлення колоніального статусу України в надрах російських спецслужб із залученням інститутів стратегічних досліджень було розроблено понад 20 сценаріїв, які в той час активно аналізувалися для реального "вжитку". Гадаю, що в ті часи, коли українські спецслужби, в тому числі й розвідка, ще працювали на свою державу, нашим правителям було покладено на стіл достатньо переконливих і достовірних фактів, щоб пересвідчитися в "дружніх" намірах Москви щодо України і замість словоблудства реально зайнятися зміцненням обороноздатності та безпеки країни. На жаль, не сталося.

Нині в рамках нищення українства, чим опікуються не лише Д.Табачник з В.Колісниченком, Львів перебуває під прицілом вишколених "снайперів". Філіпкі міністра освіти про галичан, які "лише вчора навчилися мити руки", викликають роздратування в усій Україні. Інша річ – добитися, щоб Львів сам себе дискредитував, зганьбився. Врахувавши особливості характеру деяких "канапових" патріотів зі Львова, "імітатори" таки чечого добилися. Проте історія з відмовою Ліни Костенко приїхати до міста Лева мало чого навчила тих самих "канапових". І вже в перших числах травня зі столиці до Львова раптом передислоковується "вживаний імпорт" – тема зміни керівництва Спілки письменників України... Події 9 травня – в тій же площині.

У Львові достатньо авторитетних людей, "старійшин", які могли б без зайвого галасу визначати стратегію дій громадськості, орієнтуючи її на виважені кроки, застерігаючи від провокаторів, дбаючи про добре ім'я славного міста. Львів'яни добре знають своїх моральних авторитетів і завжди до них прислухаються.

ДО ДНЯ СВЯТА ГЕРОЇВ НЕСКОРЕНОЇ УКРАЇНИ

Ми сьогодні, у вільній своїй хаті, можемо відкрито згадати у наших молитвах усіх відомих і невідомих героїв України, які впали в нерівному бою за її волю.

У сім'ї вільних і поневолених народів світу українська нація не одинока, що кожного року знаходить час і слова для того, щоб віддати поклін і висловити повагу тим своїм синам і дочкам, які віддали своє життя у боротьбі із поневолювачами нашого народу.

Цю повагу героям українська нація віддавала ще в княжі та гетьманські часи, а вже найширших розмірів прибрало цю багатовікову традицію 20-те століття, в якому безперервна політична і збройна боротьба за волю та державність піднесли на високий рівень національну свідомість як неугасимий поклик до дальшої боротьби за нашу державність.

Місяць травень був, правдоподібно, з найдавніших часів тим періодом, коли згадували душі героїв і їхні подвиги, коли завітчували могили і хрести.

До стародавньої традиції додалися імена Симона Петлюри, Євгена Коновальця, Августина Волошина, Степана Бандери, Романа Шухевича-"Чупринки", митрополита Василя Липківського і біля 50 архієпископів і єпископів українських церков, які загинули, не зрадивши ні народу, ні Християнської церкви.

Період масових вивозів населення України і важкого концтабірного життя вписав в книгу Героїв нову плеяду безстрашних борців УПА, які загинули, не покоровшись колонізаторові і не попросивши у нього пощади.

Згадаймо мільйони тих жертв, які загинули внаслідок комуністсько-більшовицького терору, внаслідок організованого голоду в 1932–1933 роках. Тих, що були замордовані у Вінниці, Львові, Дрогобичі, Самбо-

рі, Івано-Франківську і багатьох інших містах України й поза її межами.

Тож і помолімся за них у ці дні, які називаємо Святом Героїв. Не відзначаймо це свято, як свято жалоби, ні!

Це свято всенародної перемоги. Свято гордості за наше історичне минуле, в якому всі учасники духовного збору Великої Армії писали кров'ю і залізом нашу історичну правду, щоб вічно жила Безсмертна Україна. Хай вічною буде слава борцям, героям нескореної України!

Нехай сьогодні всі українці, і Президент, і міністри, і всі чинов-

23 Травня - День Героїв

ники згадають тих лицарів, провідників. Хай усі візьмуть собі за приклад їхні вчинки, їх мужність і здатність віддати все і навіть життя заради вищої цілі, заради свого народу, як це зробили наш провідник Євген Коновалець, Герой України Степан Бандера, Герой України Роман Шухевич, поклавши свої серця і голови на вівтар боротьби за Українську Самостійну Державу!

Вічна слава борцям нескореної України!

Слава українській нації!
Слава Україні!

Фотій ВОЛОДИМИРСЬКИЙ,
Голова Братства ОУН-УПА
Карпатського краю

Травень 2011 р.

ЗАЯВА

українських громадських організацій
та політичних партій

Під червоними прапорами у 1939 році був підписаний пакт Рібентропа-Молотова та проводилися спільні паради нацистських та радянських військових частин. Червоний прапор є і символом агресії та воєнних злочинів, які здійснювалися сталінськими посіпаками під час війни. Тож рішення нинішньої влади є неприхованою спробою реабілітації сталінізму, радянського тоталітаризму, воно спрямоване на посилення протистояння в українському суспільстві.

Ми, представники українських громадських організацій та політичних партій, закликаємо всіх громадян України до гідного відзначення річниці перемоги над нацистським тоталітаризмом та вшанування пам'яті всіх полеглих у найстрашнішій війні в історії людства. Водночас ми закликаємо не забувати, що ця війна була розв'язана двома

тоталітарними режимами: гітлерівським та сталінським.

Ми переконані, що найвища шана полеглим – збереження миру і розбудова держави, а не брязкання зброєю, істеричні крики чи політичні провокації.

Київська міська організація
"Меморіал ім. В. Стуса",
Київське міське відділення
Всеукраїнського об'єднання ветеранів,
Центр Національного Відродження,
Комітет визволення політ'язнів,
Молодіжний Націоналістичний Конгрес,
Асоціація дослідників
голодоморів в Україні,
Холодноярська ініціатива,
Суспільна Служба України,
Рада козацьких отаманів України,
ВО "Тризуб" ім. С. Бандери,
УНА-УНСО,
Молодий Народний Рух,
ОУН(д),
Українська Народна партія,
Конгрес Українських Націоналістів,
Українська республіканська партія,
Українська партія

Закінчення.
Початок на 1-й стор.

Закінчення. Початок на 1-й стор.

Марія БАЗЕЛЮК

14 ТРАВНЯ – ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ СЛАВИ СТЕЦЬКО

УКРАЇНСЬКА ОРЛИЦЯ

Людмила МАКСИМЕЦЬ,
лікар, кандидат медичних наук, член-засновник
Конгресу Українських Націоналістів,
референт Секретаріату Головного
Проводу з 1994 по 2010 рр.

**Я дух одвічної стихії, що зберіг тебе
від татарської потопа
і поставив на грані двох світів
творити нове життя.
(Декалог українського націоналіста)**

Поруч із іменами видатних українок, які не шкодували свого життя в боротьбі за Українську соборну державу, таких як Олена Степанівна, Ольга Басараб, Олена Теліга та багатьох інших, ім'я подруги Слави Стецько назавжди вписано у скрижалі пам'яті української нації.

Мені пощастило вперше зустрітися з цією надзвичайною жінкою ще у серпні 1989 року, коли я приїхала до Мюнхена, щоб зустрітися зі своїм батьком Миколою Квасницьким, який тоді мешкав при монастирі Сердечних братів, у місцевості Альпазінг. Але перш ніж мене туди завезли, мій знайомий українець, журналіст Василь Штєлень, запропонував у неділю піти до греко-католицького собору на богослужіння. Була чудова відправа, та й сам храм вразив мене своєю красою: весь у вишитих рушниках, вишитих хоругвах, із прекрасним іконостасом. І ось після Служби Божої, на якій було велике згромадження українців, ми вийшли на подвір'я. Парафіяни не розходилися, спілкувалися, хтось ішов "на вареники" – традиційні в приміщенні для громадських зустрічей. Підійшли панство Леники – Володимир із дружиною Марією. Пан Володимир був на той час ректором Українського вільного університету і, о диво, представляють мене, гостю з України, пані Славі Стецько! Висока, ставна, скромно, але зі смаком одягнена в ясно-синій шовковий костюм, красиве обличчя, щира усмішка. Пані Слава стала розпитувати мене про життя в Україні, чи надовго я приїхала. Розповідаю про мету приїзду. Наостанок вона побажала мені приємного перебування і запросила на Цепелінштрассе, до головного офісу ОУН. Я була дуже щаслива, що познайомилася із цією легендарною жінкою, бо ж в Україні ми давно чули про подружжя Стецьків (ще й з антиукраїнської пропаганди НКВД і КДБ).

Друга зустріч сталася вже у 1991 році в Києві, у помешканні моєї колеги – лікарки Лесі Кухаренко, з якою ми потоваришували ще з початку 1970-х років у Клубі творчої молоді.

Леся Кухаренко люб'язно надала кімнату пані Славі, котра приїхала зі Львова, і тут на Ярославовім валу 14-Б швидко організувався націоналістичний штаб. Приходили Роман Зварич, Сергій Жижко, Михайло Ратушний, професор Омелян Коваль з Бельгії, Омелян Кушпета, і багато інших. Почалася підготовка до створення Конгресу Українських Націоналістів. Ясна річ, що ми з Лесею, наші знайомі, рідні, друзі – навіть моя матуся Михайлина, вступили до Конгресу. Я створила осередок в своєму Харківському районі м. Києва і вийшла з Руху.

Незабутній Перший урочистий Збір в Палаці Україна. Відкриваючи його, пані Слава висловила сподівання, що в Конгресі об'єднаються всі національно-патріотичні сили. Та, на жаль, почали творитися партії та партійки. Кожен хотів бути вождем або хоча б маленьким гетьманчиком. Часто подругу Славу запитували, чому КУН не об'єднується з іншими патріотич-

ними силами? В приміщенні Головного Проводу часто відбувалися зустрічі, перемовини з мельниківцями, Рухом та іншими партіями, але попри голослівні обіцянки об'єднуватися, керівництво Руху не хотіло об'єднання, а тільки планувало очолити тих, хто мав бажання працювати під егідою їхньої партії.

Пані Слава багато їздила по Україні, по видатних історичних місцях. Пам'ятаю поїздки до Батурина на урочистості з нагоди 350-ліття з дня народження Івана Мазепи у червні 1994 року. Пані Слава, Богдан Павлів, водій пан Микола і я вранці виїхали з Києва, прихопивши з собою термос кави, пірижки і воду. Всю дорогу співали українські народні, стрілецькі і

повстанські пісні, або ж розмовляли про трагічні події в Батурині. Хотілося швидше побачити це святе для України місце і нащадків славних оборонців Батурина. Але ж хто тоді міг уявити, коли навіть неможливо жорстоко вбивали московські нелюди.

Біля хреста на високій могилі зібралося велелюдне віче українців-патріотів. Священники УПЦ КП відправили панахиду і зняли анатему з імені Івана Мазепи, а потім відбулася наукова конференція українознавців. До речі, на ній був присутній посол Франції з дружиною, з якими пані Слава вільно спілкувалася французькою. Поверталися до Києва надвечір, з надією на гідне вшанування Івана Мазепи по всій Україні. До речі, біля автошляхового університету, на Печерську, де ще досі стоїть пам'ятник "арсенальцю" Іванову, була садиба матері Івана Мазепи Магдалини, а з неї вели підземні ходи до Лаври.

Подруга Слава була практикуючою християнкою, найчастіше відвідувала богослужіння в храмі святого Миколая на Аскольдовій могилі, надавала фінансову і організаційну допомогу в розбудові церкви (тепер у цьому храмі встановлено меморіальну дошку на честь Слави Стецько роботи Бориса Довганя). Напевно, тому в офісі КУН завжди був мир і благодать. Але найголовніше, що всі брали приклад з пані Слави. Вона завжди була спокійною, врівноваженою, уважною до всіх працівників. Згодом мені запропонували виконувати обов'язки секретаря пані Слави. І так десь з 1994 року я майже щоденно зустрічалася із нашою Провідницею, виконувала її доручення, відповідала на листи, відсилала матеріальну допомогу тим, хто дуже її потребував. А таких листів було чимало.

Пізніше в Секретаріаті почали працювати Віра Бажанова і Віра Отрошко, бо праці стало більше, Конгрес розростався чисельно і територіально. Подруга Слава часто виїздила до виборців у свій округ на Івано-Франківщину, до інших областей, поверталася втомлена, але щаслива, бо бачила, що народна свідомість пробуджується. Ми старалися хоча б на час перебування її в офісі створити максимум комфорту, бо навіть на обіді вдома вона не дозволяла собі їздити. А здоров'я погіршу-

валося, з'явилася загроза цукрового діабету. Потрібна була дієта, і обидві Віри, як могли, намагалися підготувати відповідний раціон, чашку кави чи чаю. Надзвичайно чуйна, делікатна і уважна до людей пані Слава завжди пропонувала чай, каву чи частку свого обіду, якщо хтось в цей час заходив до її кабінету, хоча ми старалися її забезпечити 20–30 хвилин спокою. А люди їхали з усієї України, приїздили делегації татар із Криму (навіть Коран подарували), а депутат російської думи Ірина Хакамада, була приємно "розчарована" в українській націоналістці.

Якось я їздила в Польщу до родичів і, повертаючись додому, в поїзді познайомилася з польським журналістом Цезарем Рудзінським з газети "Polska zbrojna". Ми розговорилися і він виявив бажання взяти інтерв'ю у пані Слави, як Голови Проводу Українських Націоналістів. Пані Слава охоче погодилася. На запитання польського журналіста, чи існують в ОУН течії, ворожі до поляків і росіян, вона відповіла: "Хоча сьогодні Україна вільна, але й надалі є під загрозою московського імперіалізму і в певній мірі – комунізму. Ми абсолютно переконані, що сучасне географічне положення і російський імперіалізм в особі Російської Федерації попросту наказує нам, українцям і полякам, щоб ми домовилися у справі широкої співпраці". На це Рудзінський відповів, що Польща не зможе довго втриматися без незалежної України і навпаки. Тому що і Польща стоїть перед обличчям російської загрози. Також у тому інтерв'ю пані Слава підтвердила, що українські націоналісти хочуть будувати українсько-польські відносини на європейських засадах добросусідства і взаємоповаги.

Пані Слава також підкреслювала, що виступаючи проти російського імперіалізму, українські націоналісти не виступають проти російського народу і російського націоналізму, бо націоналізм – це любов і прив'язаність народу до вітчизни.

Пригадую, що пані Славі завжди була зі смаком одягнена, найчастіше у вишиванці (а їх було у неї чимало!), із низкою коралів, гарно зачесана зі скромним макіяжем – одним словом, була для всього жіноцтва у секретаріаті Конгресу зразком, і дуже любила, щоб і ми зі смаком одягалися. Завжди була привітна, чуйна, цікавилася справами кожного працівника. То було перш за все, коли лише приходила в офіс. Любила квіти, сонце, життя і дітей. Мешкала з родиною дочки свого брата Петра – Лесею і зятем Степаном Брацюном, їхніми дітками Іванкою і Тарасиком.

Пані Славу тричі обирали депутатом Верховної Ради, і коли втретє була обрана, незважаючи на запалення легенів, вийшла на трибуну і привела до присяги на вірність Україні всіх депутатів, і навіть комуністи вже не виходили з залу (як першого разу), а її голос звучав дзвінко, впевнено і переконливо.

12 березня 2003 року Великої України не стало. Україна втратила в її особі видатну особистість: мудрого політика, щирого патріотку, а друзі і побратими прекрасну людину. Сьогодні біля її могили на Байковому цвинтарі в Києві, біля хреста два білі ангели скорботно моляться за її душу. На небесах мільйони душ українців молять Господа за нашу Україну, і потрібно вірити, що Україна була, є і буде вічно! Бо наша Птиця – Слава, наша Орлиця, нас охороняє і надихає на подальшу працю. Націоналіст не має права на пенсію, на відпочинок. І якщо ми будемо жити за принципом "якщо не я, то хто?", Україна буде!

На світліні: Людмила МАКСИМЕЦЬ,
Слава СТЕЦЬКО та Ярослав УЛЬГУРСЬКИЙ

СЛАВІ СТЕЦЬКО ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ

Програма заходів Конгресу Українських Націоналістів з нагоди 91-ї річниці з дня народження першої голови Конгресу Українських Націоналістів, голови Проводу ОУН(б), президента Антибільшовицького блоку народів, народного депутата України трьох скликань світлої пам'яті Слави Стецько.

– 14 травня – покладання квітів до могили Слави Стецько на Байковому кладовищі. Початок о 12 год.

– 14–16 травня – турнір з настільного тенісу пам'яті Слави Стецько у Києві

Турнір серед школярів 1–5 класів пройде під патронатом Голови Конгресу Українських Націоналістів Степана Брацюня. У фінальній частині змагань візьмуть участь представники п'яти столичних шкіл. Змагання відбудуться у спорткомплексі "Єдність" (Оболонський р-н, вул. Прирічна, 17-б.).

Організатором турніру виступила Вишгородська районна у Київській області організація Конгресу Українських Націоналістів. За словами голови Вишгородського КУН Валерія Сидорчука, окрім популяризації здорового способу життя, турнір передбачає й патріотичне виховання молоді. "Школярам буде цікаво дізнатись про постать видатного борця за незалежність України світлої пам'яті Славу Стецько, 91-у річницю від дня народження якої відзначаємо 14 травня. Ми розповімо школярам про становлення незалежної України в 1991 році та нелегкий шлях, пройдений країною за два десятиліття", – зазначив Валерій Сидорчук.

– 15 травня – конкурс патріотичної пісні в селі Юшківці, що в Жидачівському районі на Львівщині.

Конкурс патріотичної пісні ініційовано керівництвом музею Слави Стецько, відкритому в приміщенні школи, директором якої впродовж 1939–1941 років була засновниця Конгресу.

До участі зголосилися старшокласники шкіл та самодіяльних колективів району. Переможців очікують нагороди та заохочувальні призи, а у перспективі – участь у конкурсі "Сурми звият".

Прес-служба КУН

Леся РУПНЯК

ДОБРОЧИННІСТЬ

ЩО ПОТРІБНО
ДЛЯ ЩАСТЯ?

Що потрібно людині для щастя? Звичайно, все залежить від того, що людина вкладає в це поняття. Один гадає, що почувався б щасливішим, маючи власний будинок, інший – мріє про автомобіль, ще комусь грошей треба неміряно... Але завжди знаходяться люди, готові проміняти всі багатства світу на добре слово, щирий усміх, синяву безхмарного неба і тепло сонячного променя.

– Моя товаришка, – розповіла мені шанована мешканка Добромиля, містечка в Старосамбірському районі на Львівщині, Марія Прокопець, – мріяла дати внучці вищу освіту. Журилася, що не має великих статків, а дитині потрібні репетитори. На платне навчання тим більше не мала коштів. Аж тут у нашій школі відкрили групу підготовки випускників до вступу в Київський національний педуніверситет імені М. Драгоманова. Форма навчання та вступу – дистанційна. Дуже зручно, а головне – обдаровані сільські діти з малозабезпечених родин Старосамбірського, Турківського, Самбірського районів дістали можливість вступити в університет за державним замовленням. Організував усе це наш крайнин Андрій Лопушанський. Почула новину моя Марійка – ми з нею тезки – та й давай мені телефонувати: замов та й замов за мене слово перед Андрієм, бо ти його краще знаєш.

– Не треба, – кажу, – ніякого слова, бо там усі діти рівні, і як твоя мала й справді розумниця – вступить. Так я мало не нажила собі ворога, бо моя приятелька в чесний вступ уже давно не вірила. Нарешті я не витримала: як з тебе такий Тома невіруючий, то йди сама і проси, бо він до тебе в ясла-садок так само, як і до мене ходив. Тепер Марійчина онука вже студентка, а бабуся ще й досі вважає це казкою і відчуває дуже щасливою.

– А що є щастям для вас, пані Маріє?
– Звичайно, мої сини. Але насправді на кожному життєвому етапі – щось своє. Всі бажання, можливі й неможливі, туляться одне до одного та й разом зливаються: хочу жити в державі, в якій можна було б почуватися впевненим у майбутньому, не боліло б серце від чиеїсь байдужості й, даруйте, тупості. Пам'ятаю початок 1990-х років. Тоді працювала директором Будинку школяра. Як ми були окрилені революцією! Як хотілося жити, працювати! В Будинку школяра діяло 36 гуртків, і ми всім їм надали нового змісту, нового звучання. Щотижня відбувалися заняття "Школи свідомого українця". Яких світлих людей залучили до цієї роботи! Особливо старалися вчителі-пенсіонери. Адже вони, як ніхто інший, натерпілися від попереднього режиму, не маючи можливості вільно й правдиво говорити із своїми вихованцями. Тепер же були готові працювати день і ніч, щоб виховати справжніх патріотів. Був ще дуже гарний гурт "Соколята". Він мав просвітницький характер. І ось раптом нас перестали пускати до

клубу. Спершу робили це "делікатно" – придумували офіційні відмовки, а потім на сесії міської ради порушили питання про закриття Будинку школяра. Зняли з бюджету міської ради і поставили на баланс районної. Ми почали отримувати по 20 відсотків від зарплати – щось по 18–20 гривень. Але колектив був хороший – бойовий. Вирішили не здаватися. Півтора року працювали практично безоплатно. Всі дивувалися. В результаті таки маємо Будинок школяра, в якому працюють безкоштовні гуртки. Але ця політика: задушити все здорове, живе, – дала свої плоди. Діти, яким тоді не додали патріотичного виховання, вирости і самі стали батьками. Їхні душі роз'їла іржа зневіри, бо сформувалися в світі, де все вирішують тільки гроші. Так ось вони не посилають своїх дітей до Будинку школяра. Мовляв, чого доброго їх там можуть навчити безкоштовно. В самовіддану працю ніхто не вірить, та й одержимих людей дуже мало.

– Але вони дуже потрібні, – каже педагог Орест Бонк. – Тішуся, що в наших краях є такий чоловік – Андрій Лопушанський.

До речі, про пана Андрія в Самбірському і Старосамбірському районах мені доводилося чути багато. І хоч зустрітися і познайомитися не пощастило, за нього говорили добрі справи. Наприклад, у центрі дистанційного навчання займа-

ється зараз 40 школярів, тож, сподіваємося, університет ім. М. Драгоманова отримає гарне поповнення. Але найголовніше – А. Лопушанський вирішив подбати про їхнє працевлаштування. Адже ті, хто вступив до університету в 2006 році, невдовзі його закінчать. Колишній випускник Добромильської середньої школи, він подарував теперішнім і майбутнім випускникам новий шкільний будинок, а місту – церкву. Бо школа і церква – дві найголовніші інституції, які виховують громадян і патріотів. Пам'ятник Степанові Бандері в Старому Самборі – теж патріотичний чин мецената. Але найбільше болить йому серце за дітей, особливо тих, кому випало на долю безраднісе дитинство. Він опікується Стрілківською школою-інтернатом, дитячим будинком "Рідний дім" у Корналовичах на Самбірщині. На його утриманні й сиротинець у Лаврові.

Недавно пан Андрій зареєстрував ще й власний доброчинний фонд. Розпорядником цього фонду є Орест Бонк.

– Одна людина при бажанні може зробити дуже багато, – розповів він. – Особливо – коли це особистість. Але разом ми значно сильніші. Пан Андрій мріє відродити українську школу меценатства, яка бере початок від наших славних гетьманів Сагайдачного і Мазепи, які більшу частину свого майна офірували на народні цілі, зокрема на освіту.

Він шукає однодумців і водночас сам реалізує ряд проектів і програм. Здоров'я дітей чи не на першому місці. Хоча й інші задекларовані програми є не менш цікавими й важливими. Наприклад, збереження й відновлення історичних пам'яток, видання книг, вирішення низки соціальних проблем.

Пан Орест запросив мене до готельного комплексу "SPA-Женева" в місто Трускавець. Виявляється, саме тут щотижня відпочивають діти шкіл Самбірського й Старосамбірського районів.

– Проблема полягає в тому, що в Україні кожна друга дитина має проблеми із здоров'ям. До цього спричинилися відсутність або висока вартість різних гуртків та спортивних секцій, де школярі могли б активно відпочивати. Крім того, розвиток комп'ютерної техніки, Інтернет-мережі теж не сприяє здоров'ю дітей, бо вони ведуть малорухливий спосіб життя. Вони просто не вміють активно відпочивати. Щоб прищепити їм любов до такого відпочинку, привозимо школярів у "Женева".

Цього разу їх зібралось понад 60. Повнісінький "ЛАЗ".

– Ми погано уявляли, як це буде виглядати, – каже заступник директора з виховної роботи Самбірської ЗСШ № 1 Любов Олійник. – Але послухали Ореста Едуардовича, бо він має авторитет у вчительських колах і завжди є організатором добрих справ. Скажу чесно: діти просто щасливі.

Педагог-організатор цієї школи Наталія Ярема теж підтримує цю думку:

– Аж шкода, що не змогли взяти всіх. Самі школярі були втомлені й веселі:

– Навіть не думали, що буде так класно, – поділилися враженнями дев'ятикласники Самбірської ЗСШ № 1 Віталій Пішко, Юля Маник, Дарина Довганич, Ірина Волянська і Марія Ганяк. Їм у "Женева" сподобалося абсолютно все, і всюди хотілося спробувати свої сили.

Натомість молодшим школярам Нихловецької ЗСШ Марії Венгриновській, Роману Пахолку, Роману Мишоводі, Павлові Суряку, Любомиру Мельнику та Світлані Курб'як з Орховицької ЗСШ найбільше сподобалося плавати в басейні.

– Дітям у нас завжди дуже цікаво, – розповідає старший адміністратор SPA центру Вікторія Гаврилик. – До їхніх послуг сауни, 2 басейни під відкритим небом, спортивний басейн, боулінг, більярд. Зрозуміло, все під керівництвом інструкторів. Проводимо різні ігри, змагання. Найспритніші отримують нагороди.

Закінчується день за столами – школярів частують канапками. Діти при цьому жваво діляться враженнями.

Орест Бонк розповідає про свого патрона:

– Хочу, щоб став їхнім кумиром. Адже любити свою землю і доводити це на ділі – що може бути кращого? А для щастя? Достатньо радісної дитячої посмішки.

На світлинці: щаслива дівчорка після активного відпочинку в "Женева"

ВІТАЄМО!

Володимир
КОСТРИЦЬКОМУ – 60!

14 травня виповнюється 60 років від дня народження одного з засновників Конгресу Українських Націоналістів, голови Дарницької районної організації КУН у місті Києві, заслуженого тренера України Володимира Кострицького.

Головний Провід Конгресу щиро вітає ювіляра з цим поважним життєвим рубежем!

У Вашій особі вшановуємо активного партіяця, українського патріота-державника, борця за національну та соціальну справедливість. Пам'ятаємо організований Вами 2005 року у Києві Міжнародний юнацький турнір із вільної боротьби пам'яті Степана Бандери – перші змагання борців у столиці України пам'яті Провідника ОУН.

Головний Провід Конгресу зичить Володимир Кострицькому невичерпної наснаги, міцного здоров'я та сімейного затишку.

З роси і з води Вам!

Головний Провід КУН

"ЛЕГЕНДА УПА" ЗАПРОШУЄ

14–15 травня 2011 уже всьоме обласна теренова гра для молоді "Легенда УПА" буде зустрічати своїх учасників – команди з усіх районів області – на Теробовлянщині.

"Легенда УПА" як патріотичний захід, що ставить собі за мету моральну, фізичну та розумову підготовку молоді до виконання нею військового обов'язку перед Українською Державою, є гарною альтернативою грі "Зарниця", яку нині нав'язує антиукраїнський міністр освіти Д. Табачник.

Теренова гра була започаткована і проводиться Тернопільським обласним осередком організації Молодіжний Націоналістичний Конгрес. Кожен учасник буде мати можливість пожити в наметі, скуштувати страв польової кухні, проявити себе в змаганнях.

Команди учасників змагатимуться за перше місце та кубок на смузі перешкод та турнірі із пейнтболу, вправлятимуться в орієнтуванні на місцевості, перенесенні поранених, у веденні тактичних дій.

Основне завдання – відшукати загублений прапор, оскільки в основі гри лежить легенда, згідно з якою у травні 1945 року сотня УПА отримала наказ переправити у Карпати прапор штабу УПА. В теробовлянських лісах воїни потрапили у засідку і загинули у нерівному бою. Однак штабне знамено так і не потрапило до рук ворогів, натомість з'являється кожної весни на місці бою як символ нескореності українського народу. Також будуть демонструвати свої інтелектуальні здібності на брейн-ринзі з історії України та творчі здібності на тематичній вечірній ватрі та за допомогою привезеного творчого виробу (його мають підготувати завчасно).

До речі, тематика теренової гри цього року присвячена до сторіччя з Дня народження борця за волю України, одного із організаторів Кінгівського повстання в таборах ГУЛАГу, нашого земляка – Михайла Сороки.

Українська Справа,
Тернопіль

КАРЬ ПАМ'ЯТІ

Блаженніший ЛЮБОМИР: "ВІЙНА УВІЙШЛА В МОЄ ЖИТТЯ 1 ВЕРЕСНЯ 39-ГО, КОЛИ НА ЛЬВІВ УПАЛИ ПЕРШІ БОМБИ"

У чергову річницю закінчення Другої світової війни у Європі Любомир Гузар, глава УГКЦ (2001–2011), дає оцінку подіям війни та розмірковує про феномен історичної пам'яті.

– Ваше Блаженство, чи можете Ви пригадати, як минула світова війна увійшла у Ваше життя?

– Я пережив Другу світову війну від першого дня. У Львові ще 1 вересня 1939 року впали перші бомби, німецьке військо напало на тодішню Польщу. Тоді малими ми зрозуміли, що війна є щось дуже страшне. Вона руйнує. Є хата, яку будували дідусь, батько, і тут впала бомба – і все розлетілося, пропало...

У 1939–1941 роках на наших теренах майже не було бойових дій, але відбувалися страшні речі. Тисячі людей були замордовані у в'язницях. Коли в 1941 році більшовицькі війська вже відступали перед німцями, то вирізали, винищили в'язнів. Чи ті люди були винні – хто знає? Багато, напевне, було невинних.

– Ви, мабуть, погодитесь із тим, що сьогодні в Україні ведеться ідеологічна боротьба за історичну пам'ять про Другу світову війну. Фактично, існують два основних варіанти такої пам'яті: пострадянський (основою якого є героїчний міф про "велику Перемогу" над фашистською Німеччиною) та український націоналістичний (центральне місце в якому займає героїка боротьби ОУН та УПА). Який із цих варіантів, на Вашу думку, має більше шансів стати загальнонаціональним? Чи можливим є досягнення якогось компромісного варіанту?

– Спочатку розберемося з фактами. Ми повинні усвідомити одну важливу річ. Це правда, що нацистська Німеччина першою напала на Радянський Союз у 1941 році. Але ж перед тим була домовленість між Гітлером і Сталінін, так званий "пакт Молотова-Ріббентропа". Тому говорити сьогодні, що винними у розпалюванні цього кривавого побою були лише нацисти, є нонсенсом.

Не можна також забувати, що 1945 року перемогу над нацистською Німеччиною здобули спільно учасники Антигітлерівської коаліції, а не лише СРСР... Але це не означало кінець кривавого лихоліття для українського народу.

Панування одного нелюдського режиму змінилося іншим, може, навіть ще гіршим! Ми продовжували захищати самих

себе, наше право на існування, і навіть до сьогодні все ще боримо свідомість нашої ідентичності...

Тому нам важливо пам'ятати віковий досвід боротьби нашого народу за свою свободу, яку нам тепер хочуть заперечити. Українське козацтво, Мазепа, діячі національного відродження 19 століття – усі вони та багато інших у різний спосіб відстоювали нашу гідність, наше право бути самостійним народом. У цьому сенсі усіх їх можемо вважати "націоналістами" – у доброму, автентичному значенні цього слова.

Націоналізм – це не шовінізм. Шовінізм – це коли ви любите тільки своє, а ненавидите чуже. Бути патріотом означає любити свій народ, але також шанувати інших, інші національності. Тому справжні патріоти, які себе вважають націоналістами, це ті, що вміють любити своє, не ненавидячи чужого, боронити свої права, не посягаючи на права інших.

Сьогодні ж ми спостерігаємо дуже виразні ознаки того, що нам намагаються накинати чужі погляди, затерти українську свідомість, щоб знову нас підкорити.

– Наскільки насправді важливим є примирення між учасниками бойових дій, яких залишається все менше серед живих, для порозуміння сучасних поколінь щодо пам'яті про минуле?

– Ветеранам, тим, що були у радянських військах, десятками

Родина ГУЗАРІВ у Зальцбургу, Австрія, 1948-й

з однією відмінністю: головною запорукою і вирішальною силою "великої Перемоги" більше не вважається Комуністична партія. Натомість, на цю роль претендує Російська Православна Церква. Її провід в особі найвищих достойників пропагує навіть

жімо, "фізичної" руїни, війна також нищить людей внутрішньо, морально... Можна виправдати воєнні дії лише тоді, коли хтось захищає себе, свої права. Церква ставиться до війни як до лиха, а тому постійно молиться за мир.

Мир – це не тільки відсутність війни; це навіть не пакт про незастосування сили. Мир – це стає посідання спокою, порядку, справедливого відношення між людьми.

Церква зберігає пам'ять війни так само, як народ. Бо війна, незважаючи на всі переживання і лиха, також людей чогось вчить.

Ще будучи учнем гімназії, я бачив на вулицях Львова постріляних невинних людей – євреїв, і це назавжди закарбувалося в мій пам'ять. Але також важливо пам'ятати, що навіть у таких жахливих обставинах проявляється багато добра.

Люди ризикували своїм життям, щоб рятувати євреїв від знищення. За натхненням митрополита Андрея Шептицького ціла мережа осіб і монастирів, які переховували євреїв – дітей і дорослих. Це було справжнім героїзмом.

Отже, безумовно, війна – це час великого терпіння, але також і час багатьох героїчних починів, в яких пробуджується бажання робити добро. Тому пам'ять про війну – це пам'ять того страшного зла, яке відбувається і зовнішньо, і внутрішньо, але також пам'ять тих

героїчних вчинків, коли люди на службі іншим, навіть із небезпекою для власного життя.

– Які методи пропонує УГКЦ для досягнення примирення та зцілення ран травматичного досвіду минулого?

– У нас є позитивний досвід українсько-польського примирення. Українська греко-католицька ієрархія разом із польським римо-католицьким єпископатом у 2005 році проголосили цей символічний акт, взоруючись на приклад німецько-польського взаємного прощення і поєднання.

Ми, спочатку у Варшаві, а згодом у Львові, задекларували, що прощаємо одне одному і просимо прощення за ті злочини, які трапилися в нашій історії. Бо ніхто із нас, ані вони, ані ми – не є невинні. І люди тоді це дуже підтримали. Шкода, що тепер ми цю справу належно не продовжуємо, трохи її занедбали – з обох сторін...

Ми мусимо також дуже багато працювати над тим, щоб і всередині нашого народу люди вчилися шанувати один одного, дивитися один на одного як на брата чи сестру.

Велике завдання Церкви полягає у тому, щоб долати та усувати всі поділи, щоб люди зрозуміли, що ми є один народ. Не Схід, Захід, Північ, Південь, члени тої чи іншої партії... Ми всі є українці! Ми можемо між собою мати різниці у поглядах, але ми є українці і мусимо згідно із цим діяти.

– Ваше Блаженство, якими повинні бути відносини Церкви, держави та громадянського суспільства у сфері формування історичної пам'яті про Другу світову війну?

– Має бути бажання правди, бажання зберегти і розвинути свою національну свідомість та ідентичність. Незалежно, яка партія є при владі у даний момент, – це другорядне: вона сьогодні є, завтра її не буде. Ми мусимо будувати дуже солідні підвалини національної єдності.

Ми, представники духовного стану, повинні брати участь у пам'яткових починаннях (чи це згадується Голодомор, чи Крути, чи щось інше).

Це не означає, що ми вчимо когось ненавидіти. Це означає любити своє розумно та відданно. І тут ми можемо іти поруч із державою, наскільки держава робить те саме. Якщо держава старається заперечити історичну пам'ять, ми мусимо сказати: "Пробачте, ви не робите добре. Це не є ані розумно, ані справедливо".

Розмову вела
Оксана СМЕРЧАНСЬКА
Історична правда

Націоналізм – це не шовінізм. Шовінізм – це коли ви любите тільки своє, а ненавидите чуже. Бути патріотом, означає любити свій народ, але також шанувати інших, інші національності. Тому справжні патріоти, які себе вважають націоналістами, це ті, що вміють любити своє, не ненавидячи чужого, боронити свої права, не посягаючи на права інших.

тезу про те, що війна була свого роду покаранням за гріх комуністичного віровідступництва, а перемога – відкупленням цього гріха...

– На мою думку, це твердження є цілковито безпідставним. Тут годі шукати якихось історичних чи богословських аргументів, бо за цим способом думання і говоріння стоїть певна ідеологія та бажання поширювати й оправдовувати власне бачення у руслі ширшої пропаганди "руського мира". Одне слово – це не релігія, а чисто політична доктрина.

– Блаженніший Владико, які головні риси християнської позиції у ставленні до війни та пам'яті про війну?

– Війна – це жахлива річ. Вона руйнує. Але крім цієї, ска-

У ПРАВДІ – СИЛА

Іван МАЛЮТА

Європа і весь демократичний світ давно визнали Українську Повстанську Армію воюючою стороною у Другій світовій війні. Утримувалась діяти такого висновку лише влада України, яка до Помаранчевої революції була фактично неукраїнською. Лише Президент України Віктор Ющенко розпорядився відновити роботу Урядової комісії з вивчення діяльності ОУН-УПА, щоб визначитися нарешті з офіційною позицією

ДІЙШЛИ ДО МЕЖИ

До цієї війни різне ставлення навіть на колишніх підрадянських теренах. За ідеологічними мірками комуністів, вона – Велика Вітчизняна, за європейськими

ду "по-московськи", – пише не без іронії радянський в'язень-дисидент Микола Матусевич.

Свого часу було опубліковано результати місцевого опитування поляків, кого вони бояться. Виявляється, у кожного другого громадянина Польщі найбільший страх викликає Росія. Ясна річ, поляки зробили належні висновки з уроків історії, а тому їхня держава стала членом НАТО.

Росія з її одвічно агресивними устремліннями була й залишається непередбачуваною країною, з демократією на задвірках. Згадаймо лишень застереження: російська демократія закінчується там, де починається українське питання, тобто бути чи не бути нашої державності. Росія, як відомо, завше виходила зі своїх імперських геополітичних інтересів.

Передбачаю можливий докір опонентів, мовляв, до чого тут Москва, коли маємо нагальні суто українські проблеми. У відлунні тієї ж війни – чи зможуть дійти до примирення ветерани Червоної армії та ОУН-УПА.

Справді, це ж нонсенс: в Українській державі вояки-упівці, які у тривалих національно-визвольних змаганнях здобували її незалежність, і досі не мають державного визнання, отже, і належного соціального захисту. До того ж, зазнають постійних звинувачень, що їх продукує прора-

– Та я такий же українець, як і ти. Хоча тут не знають, що таке голод од Сталіна.

Лісовик опустив стрілявку.

– Ану лишень перехрестися!

Фронтник поклав на себе хрест і проказав "Отче наш".

– Ми з червоноармійцями не воюємо, – подав руку повстанець. – Наздоганяй своїх і вертайся додому.

Про цю зустріч родич оповів мені за обіднім столом. На початку 1990-х, незадовго до своєї смерті.

– Пам'ятаю всі слова. Свої і його. З отим "гейби". Був він начебто у цивільному, але кашкет – із тризубом.

Господар спостеріг, що я за звичкою журналіста похопився занотовувати діалог, і ткнув пальцем на мій блокнот.

– Сміливі були ті хлопці-бандерівці. Куди тим енкаведистам, які ховалися за нашими спинами, мучили нас і західняків. Так і запиши...

Отак порозумілися двоє, які воювали під різними гаслами. Іще тоді, коли тримали зброю. Порозумілися, бо родак мій був лихий на сталіністів.

Безумовно, можуть порозумітися ветерани війни з ветеранами-упівцями. Щоправда, не всі – заперечу сам собі. І не лише на сході України. І не лише фронтовики-комуністи, яких нацьковують однопартійці з парламенту. Серед головних чинників – "консервація" впливу на їхню свідомість середовища, в якому тривалий період перебували, читаючи газети ЦК комуністів. Зрештою, на цей розмір часто провокуємо ми самі, коли

стала м'якішою, одначе, доходила до свого кінця. ГУЛАГ поповнили фронтовики та бандерівці, а це ще більше послабило більшовицьку імперію.

Можна погодитися з цим інакше, чим у тому, що повстанці боролися за волю України на два фронти. Але вибачитися перед цими невизнаними вояками повинні не ветерани-фронтовики, а правителі Росії. Вибачитися в цілому за злочинну політику Радянського Союзу, за геноцид українського народу.

Передбачаю гонорові заперечення з обох сторін, а також сумніви, чи можливе примирення. І відповім запитанням: "Невже ви воювали між собою?"

Нагадаю лише один факт. Партизани-ковпаки здійснили свій рейд від Путивля до Карпат лише тому, що зуміли домовитися з вояками ОУН-УПА. І за це комісар Руднев розплатився життям: його убила потай радистка-енкаведистка.

Звісно, для обох сторін були, так би мовити, і вимушуючі обставини. Але чи варто виставляти рахунки непорозуміння, доводити, хто більше зробив для спільної перемоги над нацистами?

Примирення можливе і символічне, і на загальнодержавному рівні. Вояки-упівці завше порозуміються з ветеранами війни. Ясна річ, лише не з відставниками-енкаведистами, яких слід віддати під суд.

Комуністи охоче виголошують промови і пишуть про фашистські концтабори, але замовчують факти злочинів енкаведистів. Скажімо, сумнозвісні поховання у Биківнянському лісі вивчали із 1945 р. аж чотири державні комісії. За висновками перших трьох тут – останки розстріляних нацистами. І лише за розкопками в період горбачовської перебудови (1989 р.) встановлено, що катами цих жертв були енкаведисти.

Висновок? Українська влада повинна рішуче відмежуватися од ідеологічних проявів сталінізми, хоч би як репетували у парламенті комуністи.

В Іспанії, у мальовничій долині, за наказом генерала Франко поховані на спільному цвинтарі франкісти і республіканці, непримиренні під час громадянської війни. Тут же – і його прах. Біля поховань – стела з написом, що єднає усіх: "Вони любили Батьківщину".

Ми ж і досі вичікуємо. Чого? Доки вимруть останні комуністи?

Наші громадяни в цілому мало поінформовані про визвольні змагання українців. А генерал де Голль іще 1944 р. дивувався героїзму упівців: "Якби я мав таку армію, яку має ОУН, то німецький чобіт не топтав би французькі землі".

Конче потрібно створити умови для наукового осмислення подій Другої світової війни, відкрити архіви КППС і КДБ. І тоді постануть кричущі факти знущань енкаведистів, загоны яких часто вдавалися до провокацій: перевдягалися і під виглядом бандерівців катували патріотично налаштованих людей. Не дивно, що західняки, пізнаючи гірку правду, вимушені були братися за зброю і чинити запеклий опір, утікаючи в ліси.

На відміну од УПА, роль Радянської армії залежно від обставин мінялася, хоча повсякчас солдати були знаряддям агресії московсько-комуністичного режиму.

Отож вояків ОУН-УПА, як на мене, не слід прирівнювати до ветеранів війни. Їх необхідно визнати учасниками національно-визвольної боротьби. Їхні сотні, чоти, рої, на думку колишнього політв'язня, письменника з Одеси Олексія Різнікова, були прямим продовженням бойових традицій козаків: "Вони відродили Українську Армію 1917–1921 рр., продовжували справедливую боротьбу за визволення України" ("Окупація", 2005).

Лише історична правда зможе переконати багатьох недовірків, зазломбаних міфами сталінсько-брежнєвських історіографів, тих, які вагаються, і спонукати до порозуміння. Тоді ветерани ОУН-УПА підуть на примирення з ветеранами війни, які обстоюють незалежність України. А через це примирення ми прийдемо до консолідації суспільства, до об'єднання нації.

ОБ'ЄДНАТИ НАЦІЮ

підходами – Друга світова. Друге твердження відповідає об'єктивним даним. Адже почалася ця світова бійня ще 1939 року з нападу нацистської Німеччини на Польщу. І до протистояння було втягнуто чимало країн.

Неоднакове ставлення і до Дня перемоги. Так, в Україні чи не кожен п'ятий громадянин відзначає його як День пам'яті, більш радикальні називають скорботою. У країнах Європи урочистості та жалобні заходи відбуваються не 9 травня, а на день раніше.

Так чи інакше, нам потрібна об'єктивна історична пам'ять, а не пам'ять про реванш червоної імперії над коричневою.

Коли вже зайшла мова про перемогу, то її за порівняннями втрат можна назвати пірровою. За висловом відомого російського письменника-фронтовика Віктора Астаф'єва, "ми їх не перемогли, а втопили у власній крові".

Так, гітлерівська Німеччина зазнала поразки, одначе нові німці в оновленій країні виграли в тому, що на державному рівні осудили нацизм. На противагу Росії, правонаступниці СРСР, яка до цього часу не спроможна повністю позбутися комуністичної ідеології, з її одвічно шовіністичним мисленням. Більш того, останнім часом тут намагаються одверто реанімувати "вождя усіх народів", отже, провокуються рецидиви сталінізму. Ознаки імперсько-мілітаристського чаду проявилися в заяві російського експрезидента про те, що найбільшою трагедією ХХ століття були не кривавий терор сталінського режиму, не голодомори в Україні, а... розвал Радянського Союзу. То чого ж тоді сподіватися нам від агресивного північно-східного сусіда? Задумаймося на прикладах новітнього нищення чеченського народу та придушення громадянських свобод.

"Коли ми говоримо слова "освоєння нових земель", "добровольне приєднання", "освобождение", то про який народ йдеться? Правильно підказує ваш син чи онук-першокласник – про "великого і могутнього" східного сусіда, якого, як відомо, хлібом не годуй, а дай лише нагоду когось визволити, з ярма, звісно, і подарувати "братську любов" і свобо-

дянськи налаштована організація ветеранів війни під пильним контролем комуністів. Взагалі складається враження, що ця організація лобіює у Верховній Раді не інтереси окопних фронтовиків, а пільги ветеранів-енкаведистів, які в начищених чоботях охороняли концтабори, перебували у "загороджувальних" загонах, займалися розстрілами й депортаціями.

З ким же тоді і як миритися? І кого остерігатися? Ми підійшли вже до критичної межі, коли слід визначитися у цьому соціально-політичному протистоянні. Як мовиться, війна триває, доки навколо неї не вщухають пристрасті. А зацікавлені у конфронтації ті ж комуністи, які сліпо йдуть за курсом великодержавницької російської політики.

ДВІ ЗАСТОРОГИ

Примирення – процес тривалий. Каталізатор його прискорення – демократичний лад. А в Радянському Союзі цей процес зумисне пригальмовували, а до поняття патріотизму домішували ненависть до німецького народу.

У моїй школі вивчали німецьку мову. Гриць Волощук, обдарований хлопець з неабияким хистом до малювання, згодом – в'язень сталінських концтаборів, мав відмінні оцінки з усіх предметів, крім німецької (закінчував семирічку 1945 р.). Принципово не бажав вивчати її, бо на війні з фашистами загинули батько і старший брат.

Час гоїть найтяжчі рани. І призабуваються кривди та образи. Звісно, коли вибачаються за них. А схильні до правди заступаються за тих, кого оббріхують.

Влітку 1945-го енкаведистам так "припекло" у Карпатах, що кинули проти бандерівців регулярну військову частину. Зняли з потягу на "зачистку" і мого родака – Семена Малюту (1912 р.н.). Високий на зріст, він ішов крайнім у глибині старого лісу. Коли зупинився на требу, дещо відстав од ланцюжка бійців.

– Але ж ти гейби не схожий на енкаведиста, – спрямував скоростріл на його груди повстанець, який постав, наче з-під землі. – Карателі не ходять у штопанних гімнастерках і кирзових чоботях.

вдаємося до трафаретних звинувачень. Бачу це знову ж таки на прикладі іншого односельця – Василя Цимбала (1915 р.н.), людини творчо обдарованої й шляхетної.

Іще підлітком, незадовго до голодомору 1930-х років, він подався на заробітки до Одеси. Набув на заводі кілька професій. 1939-го року брав участь у поході Червоної армії на Західну Україну, замерзав на болотах Фінляндії. 1941 р. він, зенітний кулеметник, збив ворожий літак. У складі полку, коли не стало боеприпасів, потрапив до полону, звідки пізньої осені повернувся до рідні на Вінниччині. Румунські жандарми, запідозривши його в саботажі з намолотом зерна, вкинули до тюрми у м. Балті. Звільнений 1944-го радянськими бійцями, ледве дістався до свого села. На фронт не взяв – відправили на донбаські шахти. Згодом переїхав до Львова, де став знаним майстром декоративно-прикладного мистецтва.

Не мав Василь Цимбал од радянської влади ні особливих почестей, ані відзнак, бо не був комуністом. Але переконання – з минулої епохи, з образою на вседозволеність у нашій демократії. Чому? Він, колишній червоноармієць, ніколи не був окупантом, упевнений, що 1939-го йшов таки у визвольний похід.

Минуло кілька років з часу моєї дискусії зі старим майстром, поки я одного разу подумки погодився з ним, поставивши себе на його місце. Ну який же він окупант? Перебував у складі регулярної армії, не стріляв у співвітчизників. І західняки, прагнучи воз'єднання з подніпровською Україною, зустрічали червоноармійців у вишиванках, із хлібом-сіллю. Як визволителів від осоружної польської влади. Це енкаведистські загоны, що йшли слідом, займалися репресіями, катували і депортували. Хіба не так?

ІСТИНА – У ПРАВДІ

Віктор Суворов, автор досліджень про Другу світову війну, твердить, що упівці воювали проти Гітлера і за свободу, а червоноармійці – проти Гітлера і за рабство. Чи не занадто категорично? Попри те, що тиранія Сталіна по війні не

МИ СТАЛИ ВОЛІ НА СТОРОЖІ

15 ТРАВНЯ БУДЬМО В КОЛКАХ

Уже вкотре збираємось у Колках, щоб згадати ту важливу історичну подію, коли 68 років тому заіснувала тут Українська державність, яка увійшла в історію як Колківська Республіка. Перша спроба вигнати гітлерівських окупантів та їхніх союзників з Колок була зроблена в березні 1943 року. І хоч німецька залога була розбита, та утримати місто тоді не було сил. Вдалося це щойно в травні того ж року. Колки були першим українським містом, визволеним від німецьких окупантів українським військом – відділами Української Повстанської Армії, тут же створеними.

І хоча під час наступу було пошкоджено електростанцію вистрілом із міномета, та життя повернулось швидко до нормального, якщо можна говорити про нормальне життя в той страшний воєнний час. Справді, був то час тяжкий, люди навіть хліб з поля могли збирати лише під охороною відділів УПА. Та й ласих на наш хліб і нашу землю тоді, як і сьогодні, не бракувало.

У місті діяла українська державна адміністрація, середня школа, учні якої давали для населення концерти, відбувались учительські конференції. Тут, у червні 1943 року, був виданий посібник для початкових шкіл "Українознавство", який мав шість видань, до створення якого доклалися учителі школи в Ситниці. В клубі з доповідями на актуальні теми виступав магістр Стир, таки тутешній; відбувались святкові академії з нагоди річниць і свят, працювала медична служба та інші установи господарчого і державного життя.

Недалеко від Колок, в с. Старосілля, містився видавничий осередок, де працювало кільканадцять редакторів із всіх земель України, в тому числі із Києва і Зеленого Клину. Працювала підпільна друкарня.

(До речі, зі Старосілля походив учитель Гервасій Бурик, самотній учитель-українець Повсхейної школи №3 в Луцьку, якого німці розстріляли в липні 1943 року як заручника).

Згадую про це тому, що, по-перше, збройну боротьбу з окупантами за створення Української держави розпочав тут збройний відділ, створений із членів ОУН, очолений районним провідником із Ситниці Макаром Гайдучиком, якого большевики розстріляли 1944 року в Луцьку (його сестра Марія проживала на Донбасі); по-друге, тут розбудовували українське державне життя, його творили самі люди на своїй землі, вони ставали суб'єктом історії; по-третє, УПА була не лише одним українським військом, яке боролось за створення Української держави на українській землі і захищало населення від фізичного знищення, УПА була також уособленням державного устрою, який можна прирівняти до устрою Української Козацької Держави, бо був це воєнний час, накинута нам завойовниками. (У цій системі державного управління Колки були б, мабуть, полковим містом). Наша Повстанська держава в 1940-х роках територіально була більша ніж деякі європейські держави. Пам'ятаймо і про це..

Невдовзі, як відомо, було створено Українську Головну Визвольну Раду (УГВР) – український підпільний парламент і її Секретаріат – підпільний Український Уряд. Подібного в окупованій Європі домоглися тільки деякі народи. Але це сталося через рік після тяжких боїв з окупантами. Повторюю: з окупантами в множині – німецьким, румунським, мадярським, червоним московським та їхніми союзниками.

Все це сталося згодом, як наслідок розвитку політично-організаційних дій, але, треба підкреслити, збройна боротьба почалася тут, на цій волинській землі в сорокових роках ХХ ст. Схилюмо голови перед тими, які першими відважилися із крісом в руках чинити опір наїзникам і перед цілим світом заявити волю українського народу до вільного державного життя на своїй землі.

Ми мали чітку програму: за Українську Самостійну Соборну Державу. Клич "Воля народам! Воля людині!" ми проголосили в Маніфесті у квітні 1940 року, випереджаючи декларації Атлантичної

Хартії та Організації Об'єднаних Націй. Клич "Воля народам! Воля людині!" був нашою Декларацією прав поневолених народів творити на власній землі своє вільне життя. Кажучи сучасною дипломатичною термінологією, був то заклик до деколонізації. Не забуваймо про це!..

І хоч у нерівній збройній боротьбі, яку ми вели до п'ятдесятих років ХХ ст., нас поконано, але не переможено! Ми продовжили боротьбу з великим злом, яке гнітило нас у місцях поселення у всьому світі, на засланнях і в таборах, і захитали основою ГУЛАГу СССР. У русі опору тоталітарній системі в 1952–54 роках українські повстанці завжди були на передовій. Волиняни у цій боротьбі займали гідне місце. Ми і там були повстанцями і, хоч не мали зброї, здобули морально-політичну перемогу.

Така була наша дорога: через збройну боротьбу, гітлерівські кацети і советські гугаги, через сибірську тайгу і заполярну тундру ми прийшли до 24 серпня і 1 грудня 1991 року, прийшли до Української незалежної держави. На цій дорозі загинули мільйони, щоб народ міг жити у вільній Українській державі. Тому сьогодні обов'язком і завданням усіх нас, сущих в Україні й поза Україною, є захист СУВЕРЕННОСТІ ТА СОБОРНOSTІ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ, над якою вже нависла загроза.

Повертаючись до часів Колківської республіки, запитаймо себе: чому тоді, у вересні 1943 року, німецький окупант кинув саме проти Колок велику військову силу і чому не кинув її проти большевицьких партизанів чи не вислав на фронт? Чому большевики здіймали з фронту дивізії і кидали проти українського визвольного руху, проти УПА? Чому сьогодні утворилась, поки що не формальна, але дієва "коаліція" сусідніх держав і внутрішніх анти-українських сил, що так гостро всіма засобами поборює український визвольний рух, ОУН-УПА, всіма засобами добивається нової окупації України? Відповідь на ці питання проста: вороги в боротьбі за панування над Україною стають союзниками в боротьбі проти України. Так було віками між Росією і Польщею, так було між Росією і Німеччиною, так є і сьогодні. Так діяли всі завойовники.

Понад двісті років тому чужинець*, який досліджував козацьку добу, писав: "Українці скинули із себе ярмо і саме цього їм не можуть завойовники пробачити". І сьогодні не хочуть нам "пробачити" постанови Української держави, дозволити творити власне життя у своїй вільній державі, накидають нам свою волю.

Хай кожен із нас дасть гідну відповідь новим-старим завойовникам, якщо не хочемо, щоб нам накинули нове ярмо, і щоб не сказали нащадки, що "нас на світі не було"**.

Матвій ВОЛИНЯН,
учасник визвольних змагань 1940–1954 рр.

* Жан-Бенуа Шерер. Літопис Малої Росії. Париж 1788. Оригінальний текст: "Цей народ, пам'ять якого повна спогадів про предків, скинув із себе ярмо, – і саме цього не можуть йому пробачити".

** виступ Василя Симоненка.

НА ПІДТРИМКУ ВАСИЛЯ ШКЛЯРА!

Дорогі друзі!
Конгрес Українських Націоналістів дякує вам за ваші пожертви на підтримку Василя Шкляра!

Під час вручення народної Шевченківської премії письменнику у Холодному Яру громадськість ініціювала продовження збору коштів для письменника на екранізацію роману "Чорний ворон". Тож Конгрес закликає своїх прихильників долучитись до створення першого масштабного українського історичного фільму на основі роману "Чорний ворон".

Нагадуємо реквізити письменника:

Гривневий рахунок:
Банк одержувача: АТ "Єврогазбанк"

МФО 380430
Код за ЄДРПОУ 1878817350
Рахунок 262035017040

Призначення платежу: поповнення поточного рахунку (або Благодійний внесок), Шкляр Василь Миколайович. Без ПДВ.

Валютний рахунок:
Payment in USD in favor of a client
EUROGASBANK, Kyiv, Ukraine

BENEFICIARY: (ОДЕРЖУВАЧ)
NAME SHKLYAR VASIL'
MIKOLAJOVICH
ACCOUNT 262035017040

BENEFICIARY'S BANK: (БАНК
ОДЕРЖУВАЧА)
EUROGASBANK
Kyiv, Ukraine
SWIFT CODE: EURGUAUK

PAY THROUGH CORRESPONDENT BANK IN UKRAINE:
(БАНК-КОРЕСПОНДЕНТ В УКРАЇНІ)

PJSC 'VTB BANK'
Kyiv, Ukraine
SWIFT CODE: VTBRUAUK
CORRESPONDENT ACCOUNT
OF EUROGASBANK WITH PJSC
'VTB BANK' 16002010006917

PAY THROUGH INTERMEDIARY BANK IN USD (БАНК-ПОСЕРЕДНИК):

Bank of New York Mellon,
New York, USA
SWIFT CODE: IRVTUS3N
CORRESPONDENT ACCOUNT
OF PJSC 'VTB BANK'
WITH Bank of New York Mellon:
8900222832

Призначення платежу:
1. валюта, одержана з-за кордону від юридичної особи-нерезидента як оплата праці, премії, призи, авторські гонорари, відшкодування за подібною шкоди, страхове відшкодування, аліменти;
2. валюта, одержана з-за кордону від фізичної особи-нерезидента як допомога родичу.

Призначення можна набирати англійською мовою або латиницею. Якщо сума прийде без призначення платежу, то банк візьме від клієнта відповідну заяву (стандартну форму).

Видавець Конгрес Українських
Націоналістів
Засновник та шеф-редактор
Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебега,
Іван Головацький,
Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001,
вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ;
тел./факс (044) 279-78-08
e-mail: nacija@ukr.net

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36,
м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво:
Серія КВ № 7970, видане Державним
комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України
08.10.2003 р.

Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь
Степан, р/р №26008013932801 у філії
"Центральне регіональне управління ВАТ
"Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ,
МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано
у комп'ютерно-видавничому центрі
Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видруковано у ТОВ "Поліграфічна
компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 4 000 прим.
Ціна договірна

Реклама приймається тільки від національного товаровиробника. За достовірність реклами редакція відповідальності не несе. Відповідальність за достовірність фактів несе автор. Редакція не завжди поділяє точку зору автора. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати матеріали. Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування лише на сторінках газети.